

POLITYKA INSTYTUTU MATKI I DZIECKA

w zakresie

OCHRONY PRZED WYZYSKIWANIEM I WYKORZYSTYWANIEM SEKSUALNYM

(Prevention of Sexual Exploitation and Abuse - PSEA)

1. Wartości i zasady reprezentowane przez Instytut Matki i Dziecka (IMiD)

Niniejsza polityka dotyczy ochrony przed wyzyskiwaniem i wykorzystywaniem seksualnym beneficjentów Instytutu Matki i Dziecka, w szczególności dzieci i młodzieży (osób poniżej 18 roku życia).

Przez **beneficjenta** rozumie się każdego pacjenta Instytutu Matki i Dziecka, a w przypadku pacjentów niepełnoletnich również jego rodziców/opiekunów prawnych. **Beneficjentem** jest także każdy bezpośredni odbiorca programów i projektów naukowych/badawczych, edukacyjnych, szkoleniowych realizowanych przez pracowników Instytutu Matki i Dziecka, pracowników oddelegowanych, wolontariuszy, stażystów, praktykantów wykonawców i konsultantów zewnętrznych w ramach współpracy z IMiD.

Każda osoba ma równe prawo do ochrony, niezależnie od cech osobistych, w tym wieku, płci, zdolności, kultury, pochodzenia rasowego, przekonań religijnych i tożsamości seksualnej.

Instytut Matki i Dziecka stosuje podejście "**Zero tolerancji**" dla wyzyskiwania i wykorzystywania seksualnego i nie pozwala żadnemu partnerowi, dostawcy, podwykonawcy lub jakiegokolwiek osobie zaangażowanej przez Instytut Matki i Dziecka na podejmowanie w związku z wykonywaną pracą jakichkolwiek działań będących formą wyzyskiwania i wykorzystywania seksualnego beneficjentów IMiD.

Niniejsza polityka dotyczy wszystkich pracowników IMiD, wszystkich osób pracujących dla IMiD lub w imieniu IMiD, w jakimkolwiek charakterze, na podstawie umów cywilnoprawnych lub umów o świadczenie usług zdrowotnych, w tym pracowników wszystkich szczebli, a także wolontariuszy, stażystów, praktykantów, wykonawców i konsultantów zewnętrznych, przedstawicieli stron trzecich, dostawców zwanych dalej **pracownikami i współpracownikami IMiD**.

2. Wykorzystywanie i wyzyskiwanie seksualne - wyjaśnienie pojęcia

Wykorzystywanie i wyzyskiwanie seksualne odnosi się do wszystkich form niewłaściwego zachowania o charakterze seksualnym.

Wykorzystywanie i wyzyskiwanie seksualne – definicje

Wykorzystywanie seksualne

Zagrożenie lub rzeczywista fizyczna ingerencja o charakterze seksualnym lub spersonalizowanym, w tym nieodpowiednie dotykanie, z użyciem siły lub w nierównych lub przymusowych warunkach, napaść seksualna i gwałt. Może również obejmować zagrożenie ingerencją lub rzeczywistą ingerencją o charakterze nie fizycznym (niechciane i/lub nieproszone wystawienie na widok pornografii, tekstów, obrazów, dzielenie się obrazami, tekstami, żądania zdjęć o charakterze seksualnym itp.).

Wyzyskiwanie seksualne

Jakiegokolwiek rzeczywiste lub usiłowane nadużycie pozycji, zróżnicowanej władzy, zaufania lub zależności, do celów seksualnych, w tym czerpanie korzyści finansowych, społecznych lub politycznych z seksualnego wykorzystania innej osoby.

Usługi seksualne

Wszelkie akty seksualne lub o charakterze seksualnym, w zamian za pieniądze, towary, usługi, możliwości, itp. Obejmuje również żądania niestosownych zdjęć, filmowania, ekspozycji na pornografię, itp.

Wykorzystywanie i wyzyskiwanie seksualne stanowią naruszenie podstawowych praw człowieka i w świetle polskiego prawa są przestępstwami, ujętymi w Kodeksie karnym (Dz.U.2022.1138 tj.)^{1, 2}.

Instytut Matki i Dziecka stosuje podejście "Zero tolerancji".

Oznacza to, że:

- a) w Instytucie Matki i Dziecka funkcjonuje kultura zerowej tolerancji dla wszelkich form wyzyskiwania i wykorzystywania seksualnego, w szczególności dzieci i młodzieży;
- b) IMiD w pełni reaguje na każde podejrzenie lub incydent wyzyskiwania i wykorzystywania seksualnego beneficjentów, który ma miejsce w IMiD lub w organizacji podwykonawcy w ramach współpracy z Instytutem Matki i Dziecka i w razie potrzeby podejmujemy natychmiastowe działania (w tym działania dyscyplinarne i zawiadomienia do organów ścigania).
- c) te same standardy stosowane są wobec wszystkich pracowników, niezależnie od ich pozycji czy reputacji w IMiD.

Instytut Matki i Dziecka zobowiązany jest do działania w sposób etyczny i uczciwy we wszystkich kontaktach oraz do wdrożenia i egzekwowania skutecznych systemów i kontroli w celu zapewnienia, że wyzyskiwanie i wykorzystywanie seksualne beneficjentów IMiD nie ma miejsca w naszej własnej działalności lub w organizacji współpracującej z IMiD.

Instytut Matki i Dziecka zobowiązuje się do zapewnienia przejrzystości w swojej własnej działalności oraz w podejściu do zapobiegania i reagowania na wszelkie naruszenia w zakresie ochrony beneficjentów Instytutu Matki i Dziecka przed wyzyskiwaniem i wykorzystywaniem seksualnym w trakcie współpracy z wykonawcami, konsultantami zewnętrznymi, przedstawicielami stron trzecich, dostawcami i partnerami biznesowymi.

Ponadto Instytut Matki i Dziecka wykazuje podejście zgodne z obowiązkami w zakresie ujawniania informacji, a także przestrzega wszystkich powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w tym:

- Wszystkich odpowiednich przepisów prawa w Polsce związanych z ochroną przed wyzyskiwaniem i wykorzystywaniem seksualnym oraz tych, które określają środki zgłaszania znanych lub domniemanych przypadków nadużyć;

W przypadku, gdy wskazówki zawarte w niniejszej polityce stoją w sprzeczności z jakimikolwiek obowiązującymi przepisami prawa lub regulacjami, należy zawsze przestrzegać wyższych standardów.

---

¹ [https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/kodeks-karny-16798683?unitId=art\(198\)](https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/kodeks-karny-16798683?unitId=art(198))

² <http://www.polskieustawy.com/norms.php?head=0&actid=474&adate=20150913&norm=198&lang=48>

3. Podejście Instytutu Matki i Dziecka do zapobiegania wyzyskiwaniu i wykorzystywaniu seksualnemu

Instytut Matki i Dziecka jest zaangażowany w zapobieganie wyzyskiwaniu i wykorzystywaniu seksualnemu beneficjentów Instytutu Matki i Dziecka, w szczególności dzieci i młodzieży, m.in. poprzez następujące środki:

Świadomość: Zapewnienie, że wszyscy pracownicy i współpracownicy Instytutu Matki i Dziecka są świadomi wysokich standardów zachowania i postępowania, których oczekuje się od nich w celu ochrony beneficjentów IMiD (w szczególności dzieci i młodzieży) przed jakąkolwiek formą wyzyskiwania i wykorzystywania seksualnego w życiu prywatnym i zawodowym.

Zapobieganie: Zapewnienie, poprzez świadomość i dobre praktyki, że wszyscy pracownicy i współpracownicy IMiD minimalizują ryzyko jakichkolwiek form wyzyskiwania i wykorzystywania seksualnego beneficjentów IMiD (w szczególności dzieci i młodzieży), w tym np. przeprowadzanie odpowiednich weryfikacji personelu w ramach procesu rekrutacji.

Raportowanie: Zapewnienie, że wszyscy pracownicy i osoby współpracujące z IMiD mają jasność co do tego, jakie kroki należy podjąć w przypadku pojawienia się podejrzeń lub incydentów wyzyskiwania lub wykorzystywania seksualnego beneficjentów IMiD (w szczególności dzieci i młodzieży).

Reagowanie: Zapewnienie, że podejmowane są natychmiastowe działania w celu zidentyfikowania i wyjaśnienia zgłoszeń dotyczących wyzyskiwania lub wykorzystywania seksualnego beneficjentów IMiD (w szczególności dzieci i młodzieży) oraz zapewnienia bezpieczeństwa i dobrego samopoczucia osób, które padły ofiarą wykorzystania/wyzysku na tle seksualnym.

4. Odpowiedzialność

Odpowiedzialność personelu

Wszyscy pracownicy i współpracownicy IMiD są zobowiązani do przestrzegania tej polityki przez cały czas i są zobowiązani do zgłaszania wszelkich podejrzeń i przypadków dotyczących wykorzystywania seksualnego beneficjentów IMiD. Wszyscy pracownicy i współpracownicy IMiD są też zobowiązani do podpisania związanego z tym **Kodeksu Postępowania** oraz potwierdzenia, że przeczytali i zrozumieli politykę ds. PSEA oraz zapoznali się z **Regulamin zgłoszeń wewnętrznych dotyczących podejrzeń wyzyskiwania i/lub wykorzystywania seksualnego w Instytucie Matki i Dziecka**.

Odpowiedzialność kierowników

Wszyscy kierownicy i dyrektorzy ponoszą odpowiedzialność za wdrożenie i stosowanie niniejszej polityki.

Pełnomocnicy ds. PSEA

W IMiD powołano dwóch Pełnomocników ds. PSEA. Pełnomocnicy ds. PSEA odpowiadają za tworzenie w IMiD polityki, w tym procedur dotyczących PSEA oraz przyjmują zgłoszenia dotyczące wyzyskiwania i/lub wykorzystywania seksualnego beneficjentów IMiD, a także podejmują działania następcze obejmujące weryfikację zgłoszenia i dalszą komunikację ze zgłaszającym. Do Pełnomocników ds. PSEA należy zgłaszać wszystkie przypadki podejrzeń lub rzeczywistych incydentów wyzyskiwania i/lub wykorzystywania seksualnego beneficjentów IMiD, z udziałem pracowników i współpracowników IMiD.

5. Raportowanie

IMiD oczekuje tych samych wysokich standardów od wszystkich swoich pracowników i współpracowników.

- a) Wszyscy pracownicy i współpracownicy IMiD muszą zapewnić, że ich pracownicy oraz osoby współpracujące z IMiD pod ich kontrolą są w pełni świadome tej polityki.
- b) Wszyscy pracownicy i współpracownicy IMiD są zobowiązani natychmiast zgłosić wszelkie podejrzenia lub incydenty wyzyskiwania i wykorzystywania seksualnego beneficjentów IMiD, w szczególności dzieci i młodzieży, które mają miejsce w IMiD, ich organizacji lub w organizacji podwykonawcy w związku z ich partnerstwem z IMiD. Niezgłoszenie będzie traktowane jako poważne naruszenie i może skutkować zakończeniem współpracy z IMiD.
- c) W sytuacji, kiedy ktoś z pracowników lub współpracowników IMiD podejrzewa lub dowiadyuje się o przypadku wyzyskiwania i wykorzystywania seksualnego beneficjentów IMiD w związku z pracą dla Instytutu Matki i Dziecka, jest zobowiązany aby:
  - natychmiast zgłaszać podejrzenia lub wiedzę o takim incydencie do Pełnomocnika ds. PSEA albo Dyrektora Instytutu Matki i Dziecka;
  - zachować poufność wszelkich informacji dotyczących zgłoszenia.

IMiD będzie chronił dobro osób, co do których zachodzi podejrzenie, że mogły paść ofiarą wyzyskiwania i wykorzystywania seksualnego w IMiD, tak aby zapobiec zakłopotaniu, dalszej dyskryminacji, nękananiu lub odwetowi.

Poufne lub wrażliwe informacje uzyskane przez pracownika w trakcie dochodzenia nie są ujawniane innym osobom, chyba że wymaga tego prawo. Przekazane informacje będą traktowane w sposób poufny i nie będą bez potrzeby ujawniane innym osobom.

6. Działania naprawcze w przypadku identyfikacji incydentów SEA zaistniałych w stosunku do beneficjentów Instytutu (IMiD).

Po wystąpieniu incydentu SEA Instytut dołoży wszelkich możliwych starań, aby wyjaśnić, dlaczego doszło do takiej sytuacji i wdrożyć działania naprawcze w celu zmniejszenia prawdopodobieństwa ponownego wystąpienia incydentu SEA. Podejmowane działania naprawcze zostaną udokumentowane.